

Uitvoeringsvarianten van iWmo

In 2014 is de iWmo-standaard ontwikkeld waarmee gestandaardiseerde elektronische gegevensuitwisseling mogelijk wordt tussen gemeenten en aanbieders in de nieuwe Wmo. Wat iWmo *niet* beschrijft is hoe gemeentes de uitvoering van de Wmo moeten vormgeven. Daarin hebben zij beleidsvrijheid.

Bij gemeenten die het Wmo-proces momenteel aan het inrichten zijn, komt een aantal uitvoeringsvarianten naar voren. Om te zorgen dat zo min mogelijk verschil ontstaat in de manier waarop de iWmo-standaard wordt geïmplementeerd, streven we naar een beschrijving van alle varianten. In dit document maken we daarmee een start. Het doel is om de uitvoeringsvarianten nog verder uit te werken om het gebruik van iWmo te vergemakkelijken, ongeacht de gekozen variant.

'Uitvoeringsvarianten van iWmo' is daarmee de referentie voor alle gemeenten die een specifieke variant kiezen. Het helpt de hoeveelheid maatwerk voor softwareleveranciers te beperken, wat ten goede komt aan een soepele implementatie van de iWmo-standaard én ICT-kostenbesparend werkt.

In dit document worden de verschillende werkwijzen beschreven. We beschrijven elke uitvoeringsvariant volgens een vast stramien. We gaan uit van de startsituatie, die voorzien is van een voorbeeld. Daarna wordt duidelijk wat het betekent voor de toewijzing, de aanvang, mutatie of beëindiging ondersteuning, en de declaratie.

Beleidsvrijheid voor gemeenten

In het Wmo-berichtenverkeer wisselen partijen met ingang van 1 januari 2015 informatie uit over ondersteuningsproducten en -diensten die worden geleverd. iWmo is daarbij puur ondersteunend: het uitgangspunt is dat gemeenten beleidsvrijheid hebben in de uitvoering van de Wmo. In de praktijk zien we dat gemeenten kiezen uit drie werkwijzen:

1 Productgericht

Deze variant lijkt het meeste op het transitieaanbod van de iWmo-standaard. De gemeente stelt voor de individuele maatwerkvoorzieningen een vooraf gedefinieerde set aan producten en diensten op. De gemeente doet de beoordeling en stuurt een toewijzing aan de aanbieder. Daarin is specifiek opgenomen welke producten hij moet leveren en wat het volume is. Meestal gaat het over tijdseenheden. De start en het einde van de levering worden teruggekoppeld met de berichten 'Aanvang ondersteuning' en 'Beëindiging/mutatie ondersteuning'.

2 Resultaatgericht

Bij een resultaatgerichte bekostiging komen gemeente en aanbieder overeen dat op basis van een geïndiceerd traject of budget het afgesproken resultaat behaald moet worden. Afspraken regelen dat de cliënt de zorg en ondersteuning krijgt geleverd om het resultaat te behalen. De aanbieder krijgt de vrijheid om zelf in te vullen wat de beste manier binnen het toegewezen budget is om dit te bewerkstelligen. De gemeente en de aanbieder communiceren niet het aantal gewerkte uren of de exacte kosten.

3 Lumpsum

De derde werkwijze is dat de gemeente de Wmo-uitvoering of een deel daarvan uitbesteedt aan een of meer aanbieders. De aanbieder krijgt een *lumpsum*: een vooraf afgesproken bedrag voor de te leveren zorg. In dit uitvoeringsscenario wordt beperkt gebruikgemaakt van iWmo-berichten om gegevens uit wisselen tussen gemeenten en aanbieders. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om na de beoordeling een toewijzing naar de aanbieder te sturen. De toewijzing bevat gegevens van de burger en informatie over de te leveren producten of diensten – zonder volume. De aanbieder stuurt geen melding aanvang ondersteuning of declaratiebericht.

Beschrijvingen van uitvoeringsvarianten voor gemeenten

In dit deel gaan we in op elk van de uitvoeringsvarianten die gemeenten kunnen kiezen om het Wmo-proces in te richten, en de informatievoorziening die daarbij hoort. De varianten richten zich op het iWmo-berichtenverkeer – toewijzing, aanvang of einde ondersteuning, declaratie – voor de geleverde zorg en ondersteuning.

De manier waarop een gemeente de financiering inricht voor een product bepaalt vooral de keuze voor uitvoeringsvariant. Daarom gaan we bij elke beschrijving uit van de drie verschillende inrichtingen van de financiering:

- Trajectfinanciering
- Periodieke financiering
- Afrekenen per geleverde eenheid ($P \times Q$, prijs \times hoeveelheid)

Binnen één gemeente kunnen verschillende werkwijzen en verschillende uitvoeringsvarianten naast elkaar gebruikt worden.

We beschrijven elke uitvoeringsvariant volgens een vast stramien. We gaan uit van de startsituatie, die voorzien is van een voorbeeld. Daarna wordt duidelijk wat het betekent voor de toewijzing, de aanvang, mutatie of beëindiging ondersteuning, en de declaratie.

Algemene opmerking

De berichten 'Aanvang ondersteuning' en 'Beëindiging/mutatie ondersteuning' worden op 1 januari 2015 nog niet ondersteund door het GGK en Vecozo.

Trajectfinanciering

Bij trajectfinanciering stelt de gemeente vooraf een bepaald doel vast voor de zorg en ondersteuning. Trajectfinanciering sluit daarom goed aan bij de resultaatgerichte werkwijze, maar kan ook ingezet worden bij de productgerichte en de lumpsum-werkwijze. Het berichtenverkeer bij trajectfinanciering kan op verschillende manieren worden ingevuld. We onderscheiden:

- Trajectfinanciering bij afronding van het traject
- Financiering per behaalde mijlpaal binnen het traject
- Trajectfinanciering op basis van periodieke declaratie

Trajectfinanciering bij afronding van het traject

De gemeente en de aanbieder spreken af de ondersteuning te declareren bij afronding van een traject.

Startsituatie

De gemeente en de aanbieder hebben afspraken over de vergoeding voor een bepaald traject en de periodiciteit waarin de aanbieder een declaratiebericht stuurt.

Voorbeeld De gemeente en de aanbieder hebben de afspraak dat de aanbieder een cursus financiële regie kan leveren tegen een vergoeding van 650 euro. Daarnaast is afgesproken dat de aanbieder maandelijks een declaratiebericht verstuurt met daarin alle afgesloten trajecten in die periode.

Toewijzing

De gemeente gebruikt in de toewijzing de productcode voor het traject en de eenheid 'Stuks/Aantal'. Ontbreekt een vaste prijs voor een traject, dan kan de gemeente een bedrag opnemen bij de productcode in de toewijzing.

Voorbeeld De gemeente stuurt de aanbieder een toewijzing voor ondersteuning met deze gegevens:

Productcategorie: 02 – Begeleiding
Productcode: 02105 – Cursus financiële regie
Volume: 1
Eenheid: 16 – Stuks/Aantal

NB Wanneer geen vaste prijs is afgesproken, dan wordt het volume gevuld met het bedrag en is de eenheid: 17 – Euro's.

Aanvang, mutatie of beëindiging ondersteuning

In het aanvang ondersteuning-bericht wordt in het productrecord (geleverd) aangegeven wanneer met de levering van het traject wordt begonnen. Op dezelfde wijze kan worden omgegaan met het beëindiging/mutatie ondersteuning-bericht.

Voorbeeld De aanbieder stuurt de gemeente een aanvang ondersteuning met deze gegevens:

Productcategorie: 02 – Begeleiding
Productcode: 02105 – Cursus financiële regie
Begindatum: 15-4-2015 – Startdatum van de cursus
Volume: 1
Eenheid: 16 – Stuks/Aantal

Declaratie

De aanbieder maakt periodiek een declaratiebericht aan met daarin de trajecten die in de afgelopen periode zijn afgerond. De gebruikte eenheid in de declaratie is 'Stuks/Aantal' bij prijsafspraken vooraf of euro's.

Voorbeeld Na afronding van de cursus stuurt de aanbieder een declaratie aan de gemeente met deze gegevens:

Productcategorie: 02 – Begeleiding
Begindatum product: 15-4-2015 – Startdatum van de cursus
Einddatum product: 31-5-2015 – Einddatum van de cursus
Productcode: 02105 – Cursus financiële regie
Aantal uitgevoerde producten: 1
Tijdseenheid zorgperiode: 81 – Benodigde tijdsduur of tijdsafhankelijk
Tarief product (incl. btw): 65000
Declaratiebedrag (incl. btw): 65000

Financiering per behaalde mijlpaal binnen het traject

De gemeente en de aanbieder spreken af de ondersteuning te declareren bij behaalde mijlpalen van een traject.

Startsituatie

De gemeente en de aanbieder hebben afspraken over de te behalen mijlpalen en vergoedingen voor een bepaald traject en de periodiciteit waarin de aanbieder een declaratiebericht stuurt, bijvoorbeeld maandelijks. De mijlpalen zijn gekoppeld aan een te declareren bedrag of vast percentage van de totale vergoeding. De definitie van de mijlpalen maakt geen deel uit van het berichtenverkeer.

Voorbeeld De gemeente en de aanbieder hebben de afspraak dat de aanbieder een traject 'begeleiding sociale redzaamheid' kan leveren, waarbij vier mijlpalen in het traject zijn gedefinieerd. Bij elke mijlpaal wordt 25% van de totale vergoeding van 1000 euro gedeclareerd. Daarnaast is afgesproken dat de aanbieder maandelijks een declaratiebericht verstuurt met daarin alle behaalde mijlpalen in die periode.

Toewijzing

De gemeente gebruikt in de toewijzing de productcode voor het traject en de eenheid 'Stuks/Aantal'. Ontbreekt een vaste prijs voor een traject, dan kan de gemeente een bedrag opnemen bij de productcode in de toewijzing.

Voorbeeld De gemeente stuurt de aanbieder een toewijzing voor ondersteuning met deze gegevens:

Productcategorie: 02 – Begeleiding
Productcode: 02134 – Traject begeleiding sociale redzaamheid
Volume: 1
Eenheid: 16 – Stuks/Aantal

NB Wanneer geen vaste prijs is afgesproken, dan wordt het volume gevuld met het bedrag van het totale traject en is de eenheid '17 – Euro's'.

Aanvang, mutatie of beëindiging ondersteuning

In het aanvang ondersteuning-bericht wordt in het productrecord (geleverd) aangegeven wanneer met de levering van het traject wordt begonnen. Op dezelfde wijze kan worden omgegaan met het beëindiging/mutatie ondersteuning-bericht. Behaalde mijlpalen worden niet gemeld via de iWmo-standaard.

Voorbeeld De aanbieder stuurt de gemeente een aanvang ondersteuning met deze gegevens:

Productcategorie: 02 – Begeleiding
Productcode: 02134 – Traject begeleiding sociale redzaamheid
Volume: 1
Eenheid: 16 – Stuks/Aantal
Begindatum: 2-2-2014

Declaratie

De aanbieder maakt periodiek een declaratiebericht aan met daarin de mijlpalen die in de afgelopen periode zijn behaald. Per mijlpaal wordt een prestatierecord opgenomen. De gebruikte eenheid in de declaratie is euro.

Voorbeeld Na het behalen van de tweede mijlpaal in het traject stuurt de aanbieder een declaratie aan de gemeente met deze gegevens:

Productcategorie: 02 – Begeleiding

Begindatum product: Begindatum van het traject van de mijlpaal (of de eerste dag van de maand wanneer de levering doorloopt)

Einddatum product: Einddatum van het traject van de mijlpaal (of de laatste dag van de maand wanneer het traject nog niet is afgerond)

Productcode: 02134 – Traject begeleiding sociale redzaamheid

Aantal uitgevoerde producten: 1

Tijdseenheid zorgperiode: 81 – Benodigde tijdsduur of tijdsafhankelijk

Tarief product (incl. btw): 25000

Declaratiebedrag (incl. btw): 25000

Trajectfinanciering op basis van periodieke declaratie

In deze variant spreken de gemeente en de aanbieder af een traject periodiek te declareren. Per periode, bijvoorbeeld maandelijks, declareert de aanbieder een vast bedrag. De gebruikte eenheid in de toewijzing en declaratie is 'Stuks/Aantal' bij prijsafspraken vooraf of in euro's.

Startsituatie

De gemeente en de aanbieder hebben afspraken over de periodieke vergoedingen voor een bepaald traject en de periodiciteit waarin de aanbieder een declaratiebericht stuurt, bijvoorbeeld 350 euro per maand. Wanneer de gemeente per cliënt een individueel arrangement opstelt, kan gekozen worden om het bedrag van het traject pas op het moment van de toewijzing te communiceren.

Voorbeeld De gemeente en de aanbieder hebben de afspraak dat de aanbieder een maatwerktraject kan leveren waarbij elke maand een vast bedrag wordt gedeclareerd. Daarnaast is afgesproken dat de aanbieder maandelijks een declaratiebericht verstuurt. De gemeente bepaalt het bedrag per individu.

Toewijzing

De gemeente gebruikt in de toewijzing de productcode voor het traject en de eenheid 'Stuks/aantal'. Als een individueel arrangement wordt vastgesteld met bijbehorend bedrag, dan kan de gemeente een volume in euro's opnemen bij de productcode in de toewijzing.

Voorbeeld De gemeente stuurt de aanbieder een toewijzing voor ondersteuning met deze gegevens:

Productcategorie: 10 – Overige maatwerkarrangementen

Productcode: 10124 – Maatwerkarrangement individueel

Begindatum: 1-3-2015 – Datum waarop het traject gestart dient te worden

Einddatum: 1-9-2015 – Datum waarop het traject afgerond dient te zijn

Volume: 35000

Eenheid: 17 – Euro's

NB Hiermee geeft de gemeente aan dat voor het traject 350 euro per maand gedeclareerd kan worden. Wanneer de prijs van tevoren is afgesproken, dan kan bij het volume ook 1 en in de eenheid '16 – Stuks/Aantal' gevuld worden.

Aanvang, mutatie of beëindiging ondersteuning

In het aanvang ondersteuning-bericht wordt in het productrecord (geleverd) aangegeven wanneer met de levering van het traject wordt begonnen. Op dezelfde wijze kan worden omgegaan met het beëindiging/mutatie ondersteuning-bericht.

Voorbeeld De aanbieder stuurt de gemeente een aanvang ondersteuning met deze gegevens:

Productcategorie: 10 – Overige maatwerkarrangementen

Productcode: 10124 – Maatwerkarrangement individueel
Begindatum: 1-3-2015 – De datum waarop de levering van de ondersteuning start
Volume: 35000
Eenheid: 17 – Euro's

Declaratie

De aanbieder maakt periodiek een declaratiebericht aan met daarin de afgesproken tarieven.

Voorbeeld Elke maand stuurt de aanbieder een declaratie naar de gemeente met deze gegevens:

Productcategorie: 10 – Overige maatwerkarrangementen
Begindatum product: Startdatum van het traject (of de eerste dag van de maand wanneer de levering doorloopt)
Einddatum product: Einddatum van het traject (of de laatste dag van de maand wanneer het traject nog niet is afgerond)
Productcode: 10124 – Maatwerkarrangement individueel
Aantal uitgevoerde producten: 1
Tijdseenheid zorgperiode: 81 – Benodigde tijdsduur of tijdsonafhankelijk
Tarief product (incl. btw): 35000
Declaratiebedrag (incl. btw): 35000

Periodieke financiering

Bij deze financieringsvorm is tussen gemeenten en aanbieder afgesproken dat declaratie van de geleverde zorg en ondersteuning per periode wordt gedeclareerd. De aanbieder declareert een vast bedrag per periode. De gemeente en de aanbieder spreken daarbij af wat de periode is. Uitgangspunt bij deze variant is dat per hoeveelheden gehele eenheid wordt gedeclareerd. Dus is de afspraak dat in dagen wordt gedeclareerd, dan worden geen halve dagen afgerekend.

Startsituatie

De gemeente en de aanbieder hebben afspraken gemaakt over een vast tarief per periode, de lengte van een periode, zoals dag of week, en de periodiciteit waarin een aanbieder een declaratiebericht stuurt, bijvoorbeeld per maand.

Voorbeeld De gemeente en de aanbieder hebben de afspraak dat de aanbieder 95 euro kan declareren voor elke week dat de cliënt ondersteuning geleverd krijgt, ongeacht de hoeveelheid ondersteuning. Daarnaast is afgesproken dat de aanbieder elke vier weken een declaratiebericht verstuurt.

Toewijzing

De gemeente gebruikt in de toewijzing de productcode voor de te leveren ondersteuning.

Voorbeeld De gemeente stuurt de aanbieder een toewijzing voor ondersteuning met deze gegevens:

Productcategorie: 07 – Dagbesteding

Productcode: 07003 – Dagopvang bij psychosociale beperkingen

Ingangsdatum: 1-3-2015 – Datum waarop de ondersteuning gestart dient te worden

Einddatum: 1-9-2015 – Datum waarop de ondersteuning afgerond dient te zijn

Volume: 26

Eenheid: 16 – Stuks/Aantal

NB Wanneer geen vaste prijs is afgesproken, dan wordt het volume gevuld met het bedrag en is de eenheid '17 – Euro's'.

Aanvang, mutatie of beëindiging ondersteuning

In het aanvang ondersteuning-bericht wordt in het productrecord (geleverd) aangegeven wanneer de aanbieder het product begint te leveren. Op dezelfde wijze kan worden omgegaan met het beëindiging/mutatie ondersteuning-bericht.

Voorbeeld De aanbieder stuurt de gemeente een aanvang ondersteuning met deze gegevens:

Productcategorie: 07 – Dagbesteding

Productcode: 07003 – Dagopvang bij psychosociale beperkingen

Begindatum: 1-3-2015 – Datum waarop de levering van de ondersteuning start

Volume: 26
Eenheid: 16 – Stuks/Aantal

Declaratie

De aanbieder maakt periodiek een declaratiebericht aan met daarin de afgesproken tarieven. Daarin geeft de aanbieder het aantal aan van de afgesproken periodes, bijvoorbeeld dagen of weken, dat ondersteuning geleverd is aan de cliënt.

Voorbeeld Elke maand stuurt de aanbieder een declaratie naar de gemeente met deze gegevens:

Productcategorie: 07 – Dagbesteding

Begindatum product: Startdatum van de levering van de ondersteuning (of de eerste dag van de vierwekenperiode wanneer de levering doorloopt)

Einddatum product: Einddatum van de levering van de ondersteuning (of de laatste dag van de vierwekenperiode wanneer het traject nog niet is afgerond)

Productcode: 07003 – Dagopvang bij psychosociale beperkingen

Aantal uitgevoerde producten: 4

Tijdseenheid zorgperiode: 81 – Benodigde tijdsduur of tijdsonafhankelijk

Tarief product (incl. btw): 9500

Declaratiebedrag (incl. btw): 38000

Afrekenen per geleverde eenheid (P × Q, prijs × hoeveelheid)

Deze declaratiewijze is in essentie 'uurtje-factuur' en komt overeen met de wijze waarop een groot deel van de AWBZ/Wlz gedeclareerd wordt. De variant leent zich goed voor de productgerichte werkwijze, maar kan ook bij de resultaatgerichte en de lumpsum-werkwijze worden gebruikt. Voor een bepaalde tijdseenheid declareert de aanbieder de geleverde zorg en ondersteuning bij de gemeente. Gemeente en aanbieder spreken af met welke periodiciteit een aanbieder declareert, bijvoorbeeld maandelijks. In de prijsafspraken is vastgelegd welk product per welke tijdseenheid gedeclareerd wordt.

Startsituatie

De gemeente en de aanbieder hebben afspraken over het tarief en per welke tijdseenheid dit wordt gedeclareerd, bijvoorbeeld 20 euro per uur of 1 euro per minuut. Daarbij hebben ze afgesproken hoe ze met afronding van de tijdseenheid omgaan en de periodiciteit waarin de aanbieder het bericht verstuurt. Hier geldt, net als bij de periodieke financiering, de algemene afspraak: eenheid in = eenheid uit. De eenheid waarin wordt toegewezen, is de eenheid waarin de aanbieder declareert en ook de eenheid waarvoor een prijsafpraak bestaat.

Voorbeeld De gemeente en de aanbieder hebben de afspraak dat de aanbieder hulp bij het huishouden kan leveren tegen een tarief van 25 euro per uur. Daarnaast is afgesproken dat de aanbieder maandelijks een declaratiebericht verstuurt.

Toewijzing

De gemeente gebruikt in de toewijzing de productcode voor de te leveren ondersteuning en de afgesproken tijdseenheid in het volume.

Voorbeeld De gemeente stuurt de aanbieder een toewijzing voor ondersteuning met deze gegevens:

Productcategorie: 01 – Hulp bij het huishouden
Ingangsdatum: 1-3-2015 – Datum waarop de ondersteuning gestart dient te worden
Einddatum: 1-9-2015 – Datum waarop de ondersteuning afgerond dient te zijn
Volume: 7
Eenheid: 02 – Uren per week

Aanvang, mutatie of beëindiging ondersteuning

In het aanvang ondersteuning-bericht wordt in het productrecord (geleverd) aangegeven wanneer met de levering van het product wordt begonnen. Op dezelfde manier kan worden omgegaan met het beëindiging/mutatie ondersteuning-bericht.

Voorbeeld De aanbieder stuurt de gemeente een aanvang ondersteuning met deze gegevens:

Productcategorie: 01 – Hulp bij het huishouden

Ingangsdatum: 1-3-2015 – Datum waarop de ondersteuning gestart dient te worden

Volume: 7

Eenheid: 02 – Uren per week

Declaratie

De aanbieder maakt periodiek een declaratiebericht aan met daarin de geleverde zorg en ondersteuning tegen de afgesproken tarieven. Het declaratiebericht bevat altijd de afgesproken tijdseenheid: uur, minuut, et cetera.

Voorbeeld Elke maand stuurt de aanbieder een declaratie naar de gemeente met deze gegevens:

Productcategorie: 01 – Hulp bij het huishouden

Begindatum product: Startdatum van de levering van de ondersteuning (of de eerste dag van de maand wanneer de levering doorloopt)

Einddatum product: Einddatum van de levering van de ondersteuning (of de laatste dag van de maand wanneer het traject nog niet is afgerond)

Aantal uitgevoerde producten: 27

Tijdseenheid zorgperiode: 04 – Uur

Tarief (incl. btw): 2500

Declaratiebedrag (incl. btw): 67500

Flexibele tarieven voor verschillende hoeveelheid eenheden

Een variant op afrekenen per tijdseenheid is werken met flexibele tarieven. Een aanbieder levert bijvoorbeeld tien uur zorg voor prijs A en vijftien uur voor prijs B. In algemene zin betekent het dat P *afhankelijk* is van Q , op basis van afspraken tussen de gemeente en de aanbieder. De werkwijze is hetzelfde als bij gelijke tarieven, alleen de prijs per eenheid in het declaratiebericht varieert. Belangrijk bij deze variant is dat de prijs geldt voor het *totaal* aan eenheden. In het voorbeeld is B de prijs voor alle vijftien uren, volgens afspraak mag de aanbieder niet tien uur prijs A declareren en vijf uur prijs B.

Flexibele tarieven voor dezelfde periode

Een andere variant op afrekenen per tijdseenheid is dat over dezelfde periode verschillende tarieven worden gedeclareerd voor een product. Deze situatie kan zich voordoen bij afspraken over bijvoorbeeld verschillende niveaus van expertise, of door het tijdstip waarop de zorg of ondersteuning is geleverd. Bij deze variant maken de gemeente en de zorgaanbieder afspraken over de flexibele inzet van diverse producten binnen dezelfde periode. Hierbij geldt dat voor elk apart tarief een eigen productcode wordt gedeclareerd. De uitvoeringsvariant in het berichtenverkeer wordt daardoor gelijk aan de standaard $P \times Q$.